

Izhaja
enkrat
na mesec
in sicer
početkom
meseca.

ŽENSKI LIST

GLASILO ZVEZE DELAVSKIH ŽEN IN DEKLET.

Naroča se
pri upravi
v Ljubljani,
Vošnjakova
ulica št. 20.

Naročnina za celo leto 12 Din.

V Ljubljani, 1. januarja 1930.

Posamezna številka 1-50 Din.
Za inozemstvo 2 Din.

Srečno in veselo Novo leto želi
vsem cenj. čitateljicam in čitateljem
uredništvo »Ženskega lista«.

„Ženski list“

započenja s pričujočo številko svoj
sedmi letnik.

Radostno smemo pozdraviti ta
uspeh delovanja naše organizacije
»Zveze delavskih žen in deklet«.

Brez dvoma se tudi vsaka člani-
ca naše organizacije tega raduje in
se bo še nadalje trudila za njegovo
vzdrževanje.

Članice in funkcionarke Zveze
delavskih žen in deklet smo vse pro-
letarke in kot take tudi vse preza-
poslene v svojih gospodinjstvih in
poklicih ter se težko udeležujemo
mnogobrojnih predavanj, sestankov
in shodov, da bi se na ta način po-
učile o težavah in sredstvih današ-
njega boja za obstanek in napredek,
do boljših kulturnih in socialnih raz-
mer. Zato nam je naš list nujno po-
treben, da, tako kakor vsakdanji
kruh. Kar je kmetovalcu plug, s če-
mur orje zemljo in jo rahlja za spre-
jem žlahtnega semena, to je za or-
ganizacijo njen list.

Z njegovo pomočjo priobčujemo
javnosti in merodajnim faktorjem, ki
krmarijo v našem javnem življenju,
svoje proteste in želje.

Priznavamo, da je naš list še ze-
lo skromen in izgleda kot da bi bil
glas v puščavi, toda kljub temu ga
ljubimo, saj je »Ženski list« naša vez.

On nas miselno družji, nas učvr-
šča v veri v boljšo bodočnost, ki jo
bomo, ako ostanemo solidarno zdru-
žene pod njegovim okriljem, prav
gotovo izvojevale morda že za svojih
starih dni, gotovo pa za svoje do-
tomce, kar tudi vse želimo.

Zato, drage članice Zveze delav-
skih žen in deklet ter vse cenj. na-
ročnice in čitateljice, pridobivajte
med svojimi znanjimi novih naroč-
nic. Zbirajte proletarke pod okrilje

»Ženskega lista«, ki naj nam bo
prapor, ki nas vodi v boj za enako-
pravnost žene in vsega proletarijata
napram peščici samozvanih privile-
girancev.

Vaša organizacija se bori proti
lažem in svetohlinstvu današnje
družbe, bori se tudi proti krivicam,
ki jih ta povzroča in zlorabljanju
proletarijata v korist sebičnosti po-
edincev. Zato je njeno glasilo »Žen-
ski list« tudi orožje, ki nam bo po-
magalo izvojevati socialne pravice,
ki so nam v naravi zajamčene in ki
bodo nudile tudi ženski pravice, ki
jih ji današnja krivična družba krati.

Zato v novem letu na novo po-
dvojeno delo za našo organizacijo in
»Ženski list«.

„Prijatelj otrok“ in proletarski Miklavžev večer.

Že stara navada, nad 1500 let
stara, je, prirejati Miklavževe več-
re, na katerih nastopajo »Miklavži«,
ki so baje prišli z nebes in »parklji«,
došli s pekla. Tako se pripoveduje
otrokom iz roda v rod: pripoveduje
to oče, pripoveduje mati, učitelj in
celo duhovnik. Otrok verjame, do-
kler verjame. In ko to dozna — zgo-
di se to prej ali slej — potem je pre-
senečen, kajti jasno mu je, da so mu
njegovi vzgojitelji obenem, ko so ga
grajali in kaznovali za vsako neres-
nico itd., sami govorili, da celo vte-
pali v glavo — milo izraženo — tudi
neresnico.

Koliko je vredna ona mističnost
in bajnost, s katero se pričakuje
»Miklavža«, vsled katere se otrok
že mesec dni naprej boji »parklja«
napram onemu razočaranju, onemu
početku nezaupanja, ki se začne po-
javljati v mladi otrokovi duši napram
njegovim vzgojiteljem, ko vse to do-
zna. In zlasti še, ko bi se dalo to pri-
čakovanje in bajnost doseči tudi z
govorjenjem resnice.

Te in enake misli so se začele
pojavljati že davno pri vzgojiteljih
raznih narodov, ko so hoteli vzgojiti
človeka jasnih misli in načel.

Razne organizacije in društva so
začela to izvajati po svoje. Vsaka s
svojimi sredstvi. Delavcem n. pr. ne
bo nadomestil »Miklavža« podjetnik
in obratno tudi ne.

In tako se je vršil tudi v naši beli
Ljubljani v petek 6. dec. 1929 »Pro-
letarski Miklavž«. Mesto »Miklav-
ža« je zavzel »Proletarec«, mesto
»parklja« »strogi sodrug«. Vsa ta
imena so le simboli za nekaj, namen
za doseg sredstva. In starejša de-
klica je deklamirala Iv. Molkovo pe-
sem: Mi vsi!, mlajši deček Petzoldo-
vo: Pomni! »Proletarec« pa je ozna-
čil prav poljudno, prav za najmanj-
še razumljivo, da »Miklavžev« ni, da
so »Miklavži« očetje in matere, ako
pa ti ne morejo biti, pa kaka zajed-
nica, ki ima načelo. »Ne jaz, ne ti,
ne on, nego mi vsi!«.

To je bil ves potek. Otroci so
sprejemali darila in so — kolikor
vem — »Miklavža« pogrešali le v
toliko, ker »uniforme« ni bilo. »Pro-
letarec« je bil namreč civilist.

Ali prizadetega se je čutil neki
nepodpisani »prijatelj otrok«, ki se je
znesel v »Slov. Narodu« z dne 7. de-
cembra 1929. Pravi, »da zastruplja-
mo otroške duše«, da »širimo med
otroke politično ideologijo«, da imamo
»socialistične govore« in »govo-
rimo o razredih«, da »naj pustimo
otroku vero v to, kar si lepo zamiš-
lja«, »da ga ne zastrupljamo z ideo-
logijami, pa naj bodo take ali take«,
da »naj ne deklamirajo otroci pro-
letarskih pesmi, ki ponižujejo en stan
in hvalijo drugega« in končno zopet
priljubljeni refrain, »da ne politike
med otroke!«.

Ko bi pisec le še enkrat prebral
to, kar je napisal, bi tega ne dal iz
rok. Gotovo bi videl nezmisle, ki jih
piše in še nekaj, česar bi se sramo-
val in kar bi se mu res gabilo...

»Prijatelju otrok« povemo to-le:
Najpreje naj pogleda v kak leksikon,

da bo vedel, kaj je politika. Potem naj se informira nekje, kaj je socializem in prebere pesmi, ki so bile deklamirane, pa bo moral soditi drugače. Če je ta govor bil socialističen, potem je socialistično vse. Ako pa govori nekdo nekaj bolj »svobodomiselnega« kot pa je navada pri nas, naj to še ne bo vzrok za denunciacijo. Proletarec se gotovo ne bo predstavil kot podjetnik, ali zato, ker je delavec, ga še ni treba denuncirati, da je delavec, kajti nimamo še zakona proti obstoju delavskega sloja. Pesem »Mi vsi« je sicer namenjena zadruharjem, ali njen smisel in vse nje besede so baš tako socialistične kot n. pr. državotvorne ali kapitalistične. Načelo skupnosti, združitve, je načelo vseh organizacij od najmanjše — ako hočete komunistične trojke do države, človeške in pa magari nebeške družbe. In pesem »Pomni!«, je enako predvsem socialna.

Pa še nekaj, gospod »Priatelj otrok«! Ali bi nam morda utegnili odgovoriti: ali se ideologija krščanstva, islama ali pa budizma vceplja v glavo zrelih ljudem? Ali je »lepo zamisel« svetnika Miklavža in hudobca »parklja« prinesel otrok že s seboj na svet? Ali se ga je zastrupilo s to ideologijo kot odraslega človeka? Ali bi Vi kot »Priatelj otrok« ne govorili o zastrupljanju in

še o marsičem, ako bi n. pr. bila na svetu otrokova »lepa zamisel«, da prinašajo darila 6. dec. vsako leto starši, pa bi prišel kdo z bajko o Miklavžu?

To vse bi rade vedele.

Pa še to. Vse s »Priateljem otrok« pozivamo, da naj taka vprašanja obravnavajo na drug lepši in poštenjši način, kot slednji, da ne bo treba povedati še one: »Der grösste...«.

Nam se ne gabi katoliški Miklavž niti proletarski, marveč način ljubezni tega »Priatelja otrok«, do otrok. Pa brez zamere.

—on—

Žena v današnji Turčiji.

Prebivalcev muslimanske vere v naši državi razmeroma ni veliko. Naseljeni so le v južnem delu države kot zgodovinski dokaz nekdanjega, daljšega turškega gospodstva v teh krajih. Sicer so imperijalistični turški sultani večkrat prodrli daleč v severne kraje s pomočjo svojih udanih paš, bojevitih velikovezirjev in oboroženih surovih sužnjev. Nikjer pa se ni turška oblast tako dolgo vzdržala, kakor v Bosni, Hercegovini in južni Srbiji.

Zato ima naš bosanski musliman s turškimi le skupno vero — sveti

islam imenovan. Njihov jezik je soroden našemu srbskohrvatskemu in če bi odložili moški rdeči fes in ženske črno kopreno, ne bi nihče vedel za njihovo vero, kot se to spozna sedaj na prvi pogled.

Izmed evropskih držav ima pretežno večino muslimanskega prebivalstva manjši, evropski del Turške republike. Tudi tam je svetovna vojna obračunala s sultanovim tronom in njegovim božanskim poslanstvom. Iz strogo absolutistične, nazadnjaške in zoper napredek ali kakšne novotarije skrajno nedostopne sultanije, je nastal modernejši način vladanja, to pa ne samo po imenu, temveč tudi v svojem delu. Daleč bi nas zavedlo, če bi hoteli naštevati ves napredek in uspeh sedanje Turške republike, katerega ima zaznamovati v vseh fazah od časa svojega obstoja. Omenimo naj le to, da se današnja Turčija hitro industrijalizira in to z lastnim domačim kapitalom. Otrsla se je verskih predsodkov (ne nosi se več fesa in koprene), uvedena je latinica in na političnem polju imajo i žene volilno pravico in dostopna jim je višja šolska izobrazba. Skoraj bi rekli, da napreduje današnja Turčija z ameriško brzino. Podobni slučaj hitre modernizacije in emancipacije v smislu zapadne kulture nam je pokazala pred nekaj desetletji Japonska.

Kuga na Dunaju leta 1679.

(Konec.)

Nekateri zdravniki so se branili obiska kužnobolnih, vse ljudstvo je zapadlo smrtni grozi in se izogibalo drug drugega. Ves promet je bil ustavljen. V vročem poletju je dosegla umrljivost svoj višek; v avgustu je nekoliko ponehala, v septembru zopet narastla na 7000, v oktobru pa ni bila mnogo manjša. Kdor je le mogel, je bežal iz mesta. Tudi cesarski dvor je zapustil Dunaj svoji usodi in bežal na Češko. Samo eden od najbogatejših, knez Vilhelm Schwarzenberg, ki je bil še 27 let star, je ostal na Dunaju in se trudil zaježiti to nadlogo. Obhodil ali objezdil je nekajkrat dnevno vse mesto in skrbel, da se je točno izvrševalo oblastne odredbe. Dobil je radi tega naslov »Kralj kuge«, s katerim je postavljen trajen spomenik njegovi zvestobi v izpolnjevanju dolžnosti. Dunajski magistrat je bil enako kot tedanji zdravniki pod vplivom praznoverja in ni poznal boljšega zdravila proti kugi kot v

naglici iz lesa provizorično zgrajen steber »Kužni steber«, kamor so ljudje v procesijah romali ter molili za osvobojenje od te strašne bolezni. Pozneje so ta steber obnovili iz masivnega materijala, tako da se je ohranil še do današnjih dni.

Kuga je tedaj več kot tri četrtine dunajskega prebivalstva spravila pod zemljo; cele rodbine so izumrle, na stotine hiš je stalo praznih in so jih morali s silo odpreti, da so mogli odstraniti že nagnite mrličje. Jokajoči mali otroci so spremljali pogrebe in oblasti so morale skrbeti za zaostale sirote. Nedostajalo je že prevoznih sredstev in pogrebcev, tako da so jih oblasti s silo morale najemati. Že niso vedeli, kam naj bi pokopavali mrličje in so izkopavali velikanske jame zunaj mestnega obzidja, v katere so pokopavali po 17.000, 25.000, 12.000, 6000 in 7000 mrtvih. Približno 60 takih pokopališč je sprejelo žrtve te grozne bolezni, na katere zadenejo še danes ob priliki kopanja. Skupno število teh žrtev so cenili na približno 123.000. Vse religiozne in praznoverne prireditve jih niso

mogle zaježiti, šele zimski mraz je kugo zaježil in uničil.

Medtem, ko je bilo divjanje kuge na višku, se je zgodil dogodek, ki se je v tradiciji ohranil do današnjih dni. Neki piskač na meh (dudelsak), ki je hodil iz krčme v krčmo, se je neke noči vračal vinjen domov. Med potjo se je spodtaknil in padel ter na mestu zaspal. Pogrebci so ga smatrali mrtvim in ga vrgli na voz k drugim mrličem in ga z njimi vrgli v jamo. Šele zjutraj so ga na njegovo klicanje na pomoč potegnili iz nje. Kakor pripoveduje legenda, mu ta grozna noč ni pustila zlih posledic, ker je živel še celih 30 let. Njega omenjata dr. Sorbalt in Managetta v svojem spisu »Pestordnung«, kjer dajeta navodila za obrambo pred kugo. Pripovedujeta o nekem Avguštinu, ki je spesnil marsikatero originalno popevko, ki so pa ostale vse brez umetniške vrednosti. Vendar so mu pa dojmi, ki jih je imel, ko je ležal med kužnimi mrličji, ohranili spomenik v popevki: »O, mein lieber Augustin, alles ist hin«, katero slišimo še često tudi v naših krajih.

Če si ogledamo malo bližje ta napredek in to modernizacijo spoznamo, da so se močno modernizirali le boljši sloji Turčije in to v strogo meščanskem duhu. Delavec in kmet ne napredujeta tako hitro. Med revnim prebivalstvom je ostalo mnogo po starem, v kolikor niso posegle vmes stroge zakonske odredbe.

Nas seveda zanima najbolj uso-da žene v sedanji Turčiji. Odraslim ženam ni treba več neprodno zakrivati obraza, one to svoboščino tudi v polni meri izkoriščajo. Seveda velja to le za tkzv. boljše sloje, ki slepo kopirajo moderno evropsko meščanstvo. Hipermoderna turška žena ni vrgla samo kopreno raz obraza, ona tudi neustrašeno kaže svojo lepoto vedoželjni publikii, in letos so si carigrajski bogataši izvolili tudi svojo kraljico lepote. Skratka, turška žena je dobila novo dušo ameriškega stila. Ona se je hipoma polastila vseh vabljivih sredstev modernega feminizma: Kolikor mogoče kratka krila, kratke lase, našminkan obraz itd. One pa, ki pripadajo najvišjim krogom, rabijo tudi za vsakdanje življenje prepotrebne stvari, kot cigarete, whisky, bridge in poker, avtomobil in drugo. One so na isti duševni, moralni in socialni stopnji, kakor ostale žene zapada in severa — seveda, v buržuaznem duhu. Te žene so ustanovile v Turčiji meščansko »Unijo turških žena«. To društvo je enako drugim ženskim meščanskim društvom v Evropi in Ameriki, ki v glavnem stremijo le za tem, da zbudijo ženo za njeno naravno vlogo materinstva in gospodinjstva in da jo kolikor toliko zainteresirajo za pridobitev enakih političnih pravic.

Koliko se je naziranje o ženi današnje Turčije spremenilo, je razvidno iz tega, da so letos vodilni turški listi sprožili polemiko, ali se žena more porabiti za tajno policistko, ali ne.

Mnogo je nameščenih zdravnic, advokatinj, profesorice itd. po klinikah, sodnih dvoranah, šolah in uradih večjih turških mest.

Na žalost velja vse to le za bogate sloje. Tudi delavski stan v današnji Turčiji nekoliko svobodneje diha, od vsega napredka in vse modernizacije pa ima le svojo boro eksistenco iz dneva v dan. Za turškega delavca in delavko tudi danes še ni osvoboditve. Tudi oni morajo voditi boje s svojimi lastnimi, moderno prerojenimi, bogatimi narodnimi sobraty za človeka dostojno eksistenco. Tako so nedavno delavke neke-

ga podjetja morale postaviti zahtevo za izboljšanje plač kar za sto odstotkov. Nastopile so tako odločno, da so tudi zmagale. — Kopirana meščanska orijentacija, ki danes prevladuje v Turčiji, ne velja za tamkajšnji delavski stan. Analogno meščanskemu stremljenju je treba delavskemu razredu in kmetu v Turčiji, da se oprime v tisočerihih bojih že preizkušenih sredstev zavednega svetovnega proletarijata, in ta so: razredna zavest in organizacija. V teh sredstvih šele je zanje mogoča prava svoboda in blagostanje, ne pa v zapadnoevropski lažikulturi meščansko orijentiranih narodnih bogatašev.

Vseeno pa ona nekdanja turška žena, polna skrivne tajinstvenosti in romantičnosti, ni še izginila popolnoma. Medtem ko se v Carigradu s ponosom slavi napredek sedaj odkrite lepote ženskega lica in gola ramena poklicanih in nepoklicanih kandidatij lepote in ko hiperfacionalisti z naslado gledajo, kako se primerna in neprimerna golota širi kot dokaz modernizirane republike, hodijo po bregovih Florije, Kiliosa in Altinkuna in med pesnimi, razpadlimi ulicami anatolskih mest, žene s pokritim obrazom in v oblačilu, skozi katero ne prodre nobena svetloba do telesa. To je najrevnejši del turškega naroda, ki nekam instinktivno čuti, da ni zanje vse ono, česar se oprijemljejo njegovi verski in narodni bogati sobratje in sestre. Da bi ta revni del turškega naroda vsaj spoznal, da je tudi za njega prišla doba preorientacije in to v smislu razrednega delavskega pokreta naprednejših narodov. Za proletarce in proletarke v Turčiji je moderna orijentacija le v socializmu in tega naj bi se oprijeli v svojo korist.

Prehrana in vitamini.

Skoro ne mine dan, da bi ne čitali ali ne slišali česa o vitaminih: tu se povdarja važnost vitaminov za prehrano človeškega organizma, tam ponujajo ta ali ona zdravila, ki vsebujejo vitamin A, B ali C itd. Zato si oglejmo te sestavine, ki se nahajajo v hrani. Še važnejši, kakor za odrasle, so vitamini za mladino, ki se razvija in dorašča.

Vitamin A, ki je največje važnosti za rast otrok, se nahaja v posebno velikih množinah v jajčjem rumenjaku, mleku, smetani in maslu. Vitamin B, ki učvršča živce, je zastopan najobilnejše v paradižniku, grahu, špargljih in v vseh vrstah

žita. Vitamin C, ki odganja skorbut, najdemo v oranžah, citronah, paradižnikih in v zelenjavi vseh vrst, zlasti v repi. Ker pa vitamin C ob preveliki vročini razpade, je treba paziti, da uživamo navedena živila, če le mogoče v surovem stanju, a če to ne gre, jih vsaj ne smemo dolgo prekuhavati. Najnovejši vitamin D, ki je proti jalovosti, ni še podrobnejše preiskan. Zelenjava je sploh najzdravejše, kar si lahko privoščimo. V špinaci so kar trije vitamini, zato je nad vse priporočljiva. Naj še omenimo, da ostrja začimba jedi ljudem bolj škodi nego koristi. Gospodinjje naj se zato drže načela, da naj se jedi čim najmanj začini.

Pomnijo pa naj predvsem, da vrednost naše vsakdanje prehrane ne leži v zavživanju mesa, ampak v sočivju in sadju. —on—

Evthanastazija in mariborska letalska nesreča.

Dolgo časa se že borijo razna človekoljubna društva za dovolitev izvrševanja evthanastazije. Zlasti po vojni, ki je zapustila toliko nestvoro, slepih, brez nog in rok in pod., se je gibanje za to izključno humano uvedbo zelo razširilo. Zadevo so obravnavali že razni parlamenti, tako n. pr. lani češkoslovaški, vendar človekoljubi na tem polju še ne morejo pokazati vidnejših uspehov.

Ali ne bi bila to rešitev za osebo, ki trpi, za sorodnike in končno za vse človeštvo, ako bi se brez bolečin odpravilo s sveta one, ki jim ni pomoči. Tisoče neozdravljivo bolnih, desetisoče norcev, desetisoče pohabljenec, slepcev itd., bi bilo hvaležnih onim, ki bi jih — ne da bi ti to vedeli, ali pa končno tudi ž njih vednostjo — rešili trpljenja. O drugih dobrotah tega dejstva sploh ne govorimo. Tu bi se moralo iti preko predsodkov raznih religij, po načelu srca in razuma.

Take misli so nas obhajale, ko smo čitale vesti o nesreči, ki se je pripetila 17. nov. t. l. v Mariboru. Letalo, v katerem sta se nahajala 25 letni pilot Müller in mladi mariborski odvetnik dr. Ivo Šestan, je strmoglavilo in pokopalo oba pod seboj. Ranjenca so prepeljali v bolnico in zdravniki so poizkusili vse svoje znanje, da ju ohranijo pri življenju. Pilotu Müllerju so najprej amputirali stopalo desne noge, potem desno nogo pod kolenom, nato še levo nogo pod kolenom. Dr. Šestanu so mo-

rali amputirati najpreje stopalo desne noge, desno oko je ob padcu izgubil, na levem očesu mu je upadel vid za 90 odstotkov, tako da bi razločeval v najboljšem slučaju le dan od noči in končno so mu morali amputirati še desno nogo nad kolenom. Taka bi morala ta dva mlada človeka ostati vse življenje po modrih zakonih »usmiljenih« zakonodajalcev skoro vsega sveta. Sebi in vsem v žalost in napotje. Kajti tudi tu je »umor«, ki pa faktično ni »umor«, kazniv.

Kot marsikje se je tudi tu narava izkazala za pametnejšo in poslala svojega krvnika in zdravnika, Smrt. Ta je rešila pilota Müllerja po 9. dneh in dr. Šestana po 11. dneh trpljenja.

To navajamo kot eklatanten primer, kako malenkostni smo še ljudje.

In ne zdi se nam zato neverjetna sledeča zgodba iz Francije:

Mlad človek, po imenu Richard Corbett, je ustrelil svojo mater, ki je imela raka.

Pred sodiščem je Corbett dejal: »Ljubil sem svojo mater — zato sem jo ubil, ker nisem mogel več gledati njenega trpljenja. Veda in postava je nista mogli rešiti trpljenja, jaz sem jo rešil.«

Sodnik pa je rekel: »Ali niste pomislili, da je življenje Vaše matere v božjih rokah in ne v Vaših? Kako ste mogli prezreti Boga?«

Corbett je odgovoril porotnikom: »Bog živi le v veri.«

Porotniki so ga oprostili.

*

Po vsem gori omenjenem vidimo, kako nazadnjaška je še v tem oziru zakonodaja. Pa ko bi vsaj bilo skrbstvo za te reveže kako organizirano. Ničesar ni. Še oni, ki so nepohabljeni, morajo beračiti ali pa se mučiti v različnih hiralnicah in pod. azilih, dokler jih ne odreši smrt. Tudi v tem oziru bi bilo treba urediti marsikaj, kajti tudi tu leži en vzrok, in morda celo prav velik, naše krize i v socialnem i gospodarskem i v kulturnem oziru.

Cv. K.

ne (državne) cerkve smatramo kot svojo dolžnost napram narodu, kateremu pripadamo in cerkvi, kateri služimo, izraziti po svojem notranjem prepričanju, da je vsaka vojna — tudi takozvana obrambna vojna — v nasprotju temeljnim načelom, ki jih oznanja evangelij Jezusa Kristusa. Opirajoč se na to prepričanje, nastopamo za razorožitev kot najsigurnejše sredstvo za preprečevanje bodočih vojn v svrhu izravnavanja mednarodnih sporov in za dosego miru ter sporazuma med narodi.

Teden bo imel pet dni in vsak človek bo imel svoj teden.

V življenju ruskega naroda je bilo v teku zadnjih 12 let marsikaj nenavadnega, interesantnega in redkega, ali najnovejša reforma, ki jo izvaja ruska vlada, je nekaj novega v zgodovini sveta, o čemur ni sledu nikjer pri nobenem narodu in kar predstavlja napram običajem celega civiliziranega sveta res nekaj revolucionarnega. V Rusiji se odpravljajo teden sedmih dni in se uvaja teden petih dni, mesec 6 tednov in leto dvanajstih mesecev, ozir. 72 tednov, t. j. leto 360 dni, ki so vsi delavniki ali za enega ali za drugega. Preostali dnevi so državni prazniki. Akademija znanosti je dobila nalog, da izdela nov koledar, na podlagi pettedenske nedelje, ali da s tem ničesar ne izpremeni pri astronomskem letu, ki obstoja danes.

Peti dan je dan počitka, ali ne kot praznik — kajti prazniki se odpravljajo. Vsak človek ima pravico, da petega dne ne dela, in ta dan je »nedelja« za one, katerim je ta dan peti, odkar so pričeli delati. Ostali imajo tega dne navaden delavnik. Tako bo vsak dan za nekoga, ki bo imel ta dan prosto, »nedelja«.

In poslovalnice? Za poslovalnice, trgovine itd. sploh ni nedelje. Zanje obstojajo samo štirje prazniki letno (znani sovjetski državni prazniki). Podjetja delajo neprestano, v kolikor

ni izvzetih slučajev. So podjetja, ki morajo delati obvezno neprestano, kakor kavarne, restavracije — kar je popolnoma jasno, ker je vsak dan delavnik za štiri petine prebivalstva.

Odlok je preveč originalen, da bi se mogel v naprej videti njegov uspeh. Za delavce je stvar neizpremenjena. On dela isto število ur, t. j. toliko, kolikor je delal takrat, ko je imel teden 40 delavnih ur. Ne ve se pa n. pr. kaj bo s šolo.

Lahko in možno je, da bo ta sistem dela izpadel boljše. To je tudi formalna prekinitvev tradicij svetega pisma stare zaveze. Doslej je človek delal toliko dni, v kolikor dneh je Bog ustvaril svet. Delaj šest dni in sedmi dan počivaj, je rekel Bog. Rusi pa pravijo sedaj: štiri dni delaj, peti dan počivaj!

Razno.

Ženske zadrage v — Indiji! Socialne prilike v Pandžabu (Indija) zelo otežkočujejo delo med ženami v Pandžabu, vendar je bila v zadnjih sedmih letih ustanovljena cela vrsta ženskih zadrug, tako da je njih število v juliju 1929 doseglo 130. Od teh je bilo 126 hranilnih zadrug in 4 vzgojne zadrage za odrasle. Večina teh zadrug deponira svoj denar pri osrednjih združnih bankah ali zvezah, ki jim dovoljujejo posebno obrestno mero od 6 do 6½ odstotka. Vzgojne zadrage za odrasle imajo namen poučevati svoje člane v obrti, higijeni ter dečjem in materinskem skrbstvu, medtem ko pa združuje Klub za medsebojno pomoč v Gurdaspuru, ki obstoja večinoma iz članic hranilnih zadrug, okrevanje z izobrazbo v kuhanju, šivanju itd.. Zadrage nadzoruje inšpektorka s petimi pomočnicami, ki vzpodbujajo delo članic s skioptičnimi predavanji in s prirejanjem rednih zborovanj. Kljub tem naporom oskrbujejo mnogo poslov teh zadrug moški sorodniki članic mesto njih in za nje. Letos je bila ustanovljena tudi ena otroška hranilnica. — To udejstvovanje indijskih žena je zanimiv prikaz vrednosti združne samopomoči.

Pravi krščanski svečeniki proti vojni.

Devetnajst župnikov v Kopenhagenu je poslalo nedavno svojim stanovskim kolegom sledeči oklic: Podpisani župniki danske narod-

**Širite
naš list!**

Hranilne vloge vlagaj } v
Vse potrebščine nakupuj }
KONZUMNEM DRUŠTVU ZA SLOVENIJO

v Ljubljani in njegovih podružnicah.